

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Széchenyi utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli p...
valamint a lap szelemi részét illető
minden körülmények sde intő: endők.

Bérmentelen levelek csak ismert kszektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 kr.
Egy óra	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábospetitsor egyszeri beiktatásáért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltár 4 hasábospetitsorért 20 kr.

XIII. évfolyam 1886.

Debreczen. Szerda. December 1.

237. szám.

Katonai intézetek.

(s. b.) A magyar delegáció plenu-
mában nevezetes kérdések forogtak fenn
szombaton. Azon javaslatokkal kapcsola-
tosan, melyeket a katonai intézetekre és
nevelésére nézve az albizottság előterjesz-
ett, Grünwald Béla figyelemre méltó
ejtegetésekkel provokált egy vitát, mely-
nek üdvös hatása bizonyára nem ma-
rad el.

Arról van szó, hogy Magyaror-
zág a közös hadseregbe vonatkozólag egy
katonai akadémiát létesítsék, s
úgy ebben, mint az ország területén
levő katonai alsófokú iskolákban a tan-
terv a hazai tantervhez alkalmazassék,
illetőleg az előadások magyar nyelven
tartassanak, elküldésével természetesen arra,
hogy a közös hadsereg vezényleti és
szolgálati nyelve a német legyen, e nyelv
kellő elsajátítására is kellő gond fordít-
tassék.

Vajjon tulságos, vagy jogalan, vagy
tulmerész ez a kívánság? Egyáltalában
nem. Magyarország oly külön önálló ré-
sze a monarchiának, mint Ausztria Ma-
gyarország, kapcsolts részeivel, ép oly
jogosult fél, mint Ausztria az ő külön
részeivel, tartományaival és országaival.
Ennek megfelelőleg a közös hadsereg is
két részből áll, melyek egyike magyar.
Hiszen ott áll a törvényben is a magyar
hadsereg kifejezés. Mint az egésznek ki-
egészítő része ugyan, de mégis, mint
magyar hadsereg.

Az 1867-ik kiegyezés dualistikus
alapelve tehát nem szorítkozik csak a
politikai insitucziókra, hanem kitejjesz-
tett a katonai organizációra is. Ezért
vannak külön magyar ezredek, ezért van
joguk ezeknek itthon való elhelyezésére.
Es ezért vannak tényleg területükön
katonai reáltanodák is, melyek élő bizo-
nyítékaik azon elismerésének, hogy
Magyarországnak ép oly jogai vannak a
hadsereg fölött, mint Ausztriának. Mert

hogy a szolgálati és vezényleti nyelv je-
lenleg német, ez csak elszármazási és
hadászati tekintetből van így, korántse
azért, mintha Ausztria javára a jog arány-
talanságát fejezné ki.

Hogyha tehát jogunk van arra, hogy
az ausztriai intézetek mintájára nekünk
is legyenek oly intézeteink, melyekben
ifjaink a katonai pályán egészen fel a
tisztai állásokig képezhessék magukat, ön-
ként következik az a másik jogunk, hogy
ifjaink ezt saját hazai nyelvükön és ha-
zafias szellemű nevelésben tethessék. Nem-
csak azért, a mit Grünwald felhoz, hogy
nevelésünk a magyar nyelven alapuló
tantervre van építve; hanem azért, mert
törvényeink sehol se mondják, hogy tiszt
csak oly ember lehet, ki német nyelven
és aulikus szellemben neveltetett. A szol-
gálati szabály csak azt követeli, hogy a
tiszt tudjon németül. Ennyihez a had-
sereg vezetőinek joguk van, de többhez
nem.

Nekünk azonban van jogunk több-
höz is. Nevezetesen ahhoz, hogy a had-
sereg magyar részének tisztjei magyar
honpolgárok legyenek, kik közöttünk levő
intézetekben az allam hivatalos nyelvén
nyerik a szükséges oktatást és hazafias
szellemben neveltetnek. Miért legyen a
mi polgárainktól elzárva egy oly pálya
melyhez mi is járulunk adóinkkal? Es
miért keljen lemondanunk nyelvünk-
ről, kivetkőznünk szellemünk-
ből, hogy állaso-
kat nyerhessünk egy hadseregben, mely
törvény szerint magyar, s melyet részben
saját pénzünkön és vértünkön tartunk
fenn?

Nem, ezeket elvitatni nem lehet. S
azt hisszük hogy ezt nem is kívánja,
nem is meri teni senki. A delegáció-
ban se azért merültek fel e kérdések,
mintha említett jogaink volna kétsé-
gesek. Mert e jogok már fennálló tör-
vényeken alapulnak, tehát fell állanak
a delegációk ilyen vagy olyan határo-

zatain. Hanem fölmerültek azért, hogy e
jogok gyakorlatilag érvényesíthessék.

Itt van köztünk és Grünwald kö-
zött az eltérés. Grünwald és társai de-
monstrative akarják az ide vonatkozó jo-
gaink érvényesíteni; pártunk tagjai el-
lenben körültekintőbbek. Hangsúlyozták
ugyan ők is mindazokat az elveket, mi-
ket Grünwald és társai kifjtettek, s mi-
ket mi is érintettünk. Es azt helyesen
cselekedték. Nehogy akadjon valaki, ki
azt tegye fel a szabadelvűpártól, hogy
elvben csak egy hajszálnyal is hátrább
áll e kérdésben azon ellenzék-
ki győzést szintén elfogadjal alapul.

De a hol a gyakorlati kivételről
van szó, ott nekünk számolnunk kell a
körülményekkel, s ezek nehézségeivel,
mert mi mindenért felelősséggel tar-
tozunk.

E tekintetben pedig tudjuk, hogy
áll a dolog. A hadsereg intőz köreiben
még mindig van egy rész, mely nem tud
szakítani a mult hagyományaival. Ezek
izgatottsága új tápot nyert azon tünte-
tésekből, melyeket a hadsereg köréből
jött tapintatlanságok provokáltak. Ha mi
most, csaknem kapcsolatban azokkal,
demonstrative haladunk tovább, ez izga-
tottság bizalmatlansággá, sőt gyanuvá
fajul, s könnyen kockáztatjuk nemcsak
az eddigi eredményeinket, de a jövő kilá-
tásokat is. Mindenesetre nehezteljük a
megindult egyetértés kifejlődését, a mi
pedig — különösen a mostani bizonyta-
lan külügyi viszonyok között — egyál-
talanban nem tanácsos.

Nem annyira a pénzügyi, mint a po-
litika tekintetek vezethették tehát a de-
legáció többségét, midőn a Horváth
Gyula módosítását fogadta el, mely a
mostani viszonyoknak inkább megfelel.
Ez nem tesz egyszerre két, hanem csak
egy lépést. Oly tanterv alkalmazására
utasítja a közös hadügyminisztert, mely
a magyar nyelv elsajátítására kellő módot
nyújtson. Ez most is elérhető, s ezzel

már szépen megközelítjük mindnyájunk
közös célját. Főleg ha tekintetbe ves-
szük azt az erkölcsi hatást, mi a lezajlott
vita okvetlenül gyakorolni fog a hadse-
reg intőz köire.

Ezek hi onyára mérték a vitából,
hogy Magyarország jogos követelése
a hadsereg tekintetében mind hangsúlyosabban
előtérbe lépnek, s a monarchia érdeke
mindinkább megköveteli, hogy e követelé-
sek már a közel jövőben tekintetbe vé-
tessenek. E közben az intőz körökben
is évről évre változás áll be ugy a szem-
lélyek, mint a meggyőződés tekinteté-
ben. S hogy e változás ráuk nézve min-
dig csak kedvezőbb lehet, ez az ügy
természetében van. Így valamivel lassab-
ban ugyan, de simán és biztosan fogunk
odajutni, a hova demonstratív föllépé-
kel csak kockázatok közt érhetünk.

Másfelől azt se tévesztjük szem
előli, hogy az önkéntesi intézményben is
igen becses segédcső áll rendelkezé-
sünkre, s ha a magyar ifjuság még job-
ban felkölja a katonai pályát, akkor
már a nevelő intézetek szellemét is do-
minálhatjuk Magyarország területén.

Mind Ezeket összevetve, kilátásainak
évről-évre javulhatnak (hiszen már eddig
is tetemesen javultak) s korántse látjuk
okát annak, hogy a kikerülhetlen ter-
mészetes fejlődést türelmetlenséggel koc-
káztassuk.

Külföld.

A szultán ama tényéhez, hogy az egész
continens előtt győletemessé lett Kaubars
tabornokot mintegy tündetve decorálta, ugy
látszik, logicialag sorakozik ama kívánsága
hogy a bolgár soraiban küldöttsége álljon el
külföldi udvarokhoz tervezett útjáról, mert
hát a porta és Oroszország közt már meg-
indultak a tárgyalások a bolgár válság mi-
köt való megoldására nézve. A bolgár régen-
ség mint egyebekben, ugy ebben is igen
okosan és talpraesetten tevelt. A deputatio
tehát utra fog kelni.

Hogyan és miként akarja a porta meg-
oldani Oroszországgal a bolgár crizist, nem

Dormándy Laci állt éppen mellette,
annak nyujtotta át az irást:

— Nesze olvassd el, mit mondasz hoz-
zá?

Ekkor Bodó Ferencz hirtelen odalépett

— Főlöskéges a mások véleményét kér-
dezni, elismerem, én irtam.

— Mikor mir minden egyebet eljászott
bátyám, természetesen.

Bodó Ferencz mélyen sóhajtott s lehaj-
totta a fejét, mig Méhes Zsiga annál jobban
emelgette a magáét.

(Folyt. köv.)

Irók és művészek Franciaor- szágban.

Franciaországban a regény népszerűsi-
tését leginkább a „Siécle“ című hetilapnak
1836-ban történt alapítása segítette elő.

Elsőszöben történt, hogy egy nagy poli-
tikai lap hangsúlyozva kijelentette, miszerint
sikerének egyik főtenyezőjét a regény köz-
lése képezi. A „Siécle“ két főszerkesztő ve-
zette; egyikök a politika, a másik a szép-
irodalmi rész vezetésével volt megbizva. E
különválás kedvező eredményre vezetett, mert
sokan voltak, kik nem osztoztak a „Siécle“
politikai nézeteiben, de azért olvasták a
lapot tárczaikkal kedvéért, ugy, hogy a
lap rendkívüli népszerűségre tett szert s
még politikai pártbíveket is csinált. Ez idő
óta Franciaországban a legtöbb regény a
nagy lapok hasábjain jelenik meg először.

A „Siécle“ tárcza rovata első sorban id.
Dumas Sándornak köszönhető nagy hírnevét.
Első regényével különben Dumas nem nagy
sikert ért el: a közönség meglehetősen közö-
nyös maradt azokkal szemben. Dumas fény-
kora csak a „Pál kapitány“ közlésével kez-
dődött s „A három testőr“ és ennek folyta-
tásával érte el tetőpontját. A jelentékeny

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A zöld-király.

Elbeszélés.

Írta: VÉRTESI ARNOLD.

(Folytatás)

II.

Magam sen tudom, hogyan történt a
nélkül, hogy meggondoltam volna, mit csinál-
nék, egyszerre fölgrottam s oda álltam
Tárnoky Béni elé:

— Ide azzal az irással!
Dölyfősen végig nézett rajtam.
— Megbolondult ez a kölyök?
— Ide vele! — kiáltottam dühösen.
Szembem nevelt. De mikor látta,
hogy nem tágitok neki vörösödött:
— Mi közöd az én dolgomhoz? Lődulj
utadra!

Ódább taszított a kezével s fölarkat
kelni; de én erősebb voltam s lenyomtam a
székre.

— Azt az irást akarom, — mondtam
neki; — mert ez nem volt becsületes
játék!

— Nem becsületes játék?
Szemei szikráztak. Eddig csak figyált
engem; de most toporzékoló dühében:
— Mered mondani kölyök? Nem becsü-
letes játék?! Nem becsületes?!

Rettenettes káromkodások közt három-
szor, négyyszer is ismételte, hogy: „nem
becsületes?“

De én akkor nem gondoltam arra. Na-
kem csak az iráson járt az eszem. Annak a
szegény ártatlan szép leánynak a képe lebe-
gett előttem. Meg aztán ha meg kell vállalni
az igazat, a bor is a fejemben volt, sokat
ittam a vacsoránál.

Andris, hogy később beszélt, szét
akart választani bennünket: de aztán ugy

gondolta, nem árt, ha egy kissé megnyag-
gatom azt a pöffeszkedő sehonait.

Hanem a mint ott dulakodunk, egy-
szerre csak észreveszem, hogy a Tárnoky
Béni kezei erőtlén hanyatlanak le. Ránézek.
Szent isten! az egész arca sötétvörös, a
szemei felfordultak a szája látva, a nyelve
kilóg.

Hirtelen eleresztettem s látom, hogy a
mozdulatlan test eldől: miut egy darab fa,
Teremtő istenem! csak nem fojtottam meg
ezt az embert?

Az orvos, a kit nagykéves Szentmihály-
ról elhoztak, azt mondta, hogy a guta ütö-
tte meg; a mi igaz is lehet, mert olyan kur-
ta nyaku vérmes ember volt s már más ízben
is kerügte a guta. De azért teremtőcső!
még ma is borzongatja a hátamat, mert ha
jól meggondolom a dolgot, Isten engem akár
hova tegyen, ha tudom, hogy esett, mikép
esett a dolog.

Azóta sokszor oszembe jutott. De mi-
nek törjem rajta a fejemet? Az orvos, ki
csak több óra mulva érkezett, azt mondta,
hogy guta ütés. A többiek is, kik a nagy
lármára fölbredtek s beszélgettek, mind azt
mondták. Hát talán mégis ugy kellett lenni
annak a dolognak.

Bodó Ferencz csak nézte színt: köv
meredve ezt a dolgot, egy árva szót sem
birt kimondani. Engem magamat is mintha
elzsbabasztott volna a történet, csak alig
tudtam felelni a kérdezgetésekre.

Az egész vendégsereg, mely álmából
fölríadt, még kábult volt a bortól, a két
nap két éjjelen át folyt tivornyázástól; sen-
ki sem tudta, hogy mit kellene tenni. Lefek-
tettük Tárnoky Béni, kigomboltuk ruháit,
dörzsöltük testét, de mindjárt láttuk, hogy
nem lehet már ezen segíteni.

Az orvosért is hiába küldünk Szent-mi-
hályra, a holtat az sem tudja feltámasz-
tani.

De ne is támassza fel a gézengúz bi-
tangját! Jó keresztény voltam teljes életem
ben, de most örültem neki, hogy nem akad
orvos három óra járásnyi a közelebb.

Hanem a mint így gondolkodom rajta,
egyszerre csak eszembe jutott az az irás,
melyet a nagy ijedtől egészen elfelejt-
tem Thü! az kellene megkaparintani.

Hirtelen benyulok Tárnoky Béni oldal-
zsebébe; de abban a pillanatban valaki meg-
kapja a kezemet.

Hát fordulok, hát látom, hogy Méhes
Zsiga, az unokaöccse a semmirevalónak az
a mihaszna fogta meg a kezem, a ki eddig
sunyi alázatos legényke volt s már csak a
Tárnoky Béni kegyelméből élésködött, hanem
most egyszerre kinyílt a szeme, mert hát
hogy ő lett a gazdag örökös.

— Sohse fáraszd magad, — szolt oda
nekem s azzal maga nyult be a zsebbe.

Ezzel kihuzta Tárnoky Béni vastag
duzzadt pénztárczáját, megolvasta, hogy me-
nyí pénz van benne, aztán az összehajtott
írásait kezdte szétbontogatni. Bele nézett
egyikbe is, másikba is. Egyszerre guyosan
vonta szét száját A Bodó Ferencz legujabb
kötelevényét tartotta kezében.

Hüm, furcsa egy obligatio!

A milyen tüzes legény voltam még ab-
ban az időben, hát képes lettem volna ezt a
másikat is megfojtani az unokabátyja után;
de azt a lelkiismeret mégis csak különös do-
log az emberben. Egyszerre ugy megszeli-
dültem s csaknem könyörögni kezdtem.

— Hisz látod hogy tréfa. add vissza.

— Igazán,
Végig nézett rajtam, aztán Bodó Fe-
rencz bátyámon, a ki halálsápadtan, reszket-
ve, szótlan állt ott.

— Hüm, hát igazán csak tréfa? — hu-
zogatta a vállait Méhes Zsiga; — ez a be-
csületesző is csak tréfa?

tudhatjuk, de azt tudjuk, hogy sem a portát, sem Oroszországot nem tette senki bírónak a kérdésben. Ezen ügynek egyedüli illetékes fórumát, a berlini szerződés aláírt hatalmak összesége képezi és így a portá és Oroszország semmi olyat nem pactálhat, a mi a többi hatalmaknak hozzájárulása nélkül érvényes maradhatna. Az egy oldali orosz-török pactum esetleg ép úgy, minden eredmény nélkül maradhat, mint például Kaulbars bulgáriai tüzelméi.

Kár, hogy Törökország, nem okulva a multikon, most a többi hatalmaktól mintegy elválva, muszka nyomdokokon keresi a bolgár kérdés megoldását. Nekünk úgy tetszik, hogy éppen ez az az, melyen a portának legkevésbé kellett volna megindulni.

Oroszországban visszatetszést szül Andrassy kitérő beszéd. Nem csoda. A főhatalmas orosz-francia lap visszautasítja Andrassy gróf helyes és józan tanácsait. „A kinek nem lehet tanácsolni, azon nem lehet segíteni.” Jól fogának majd valamikor azon tanácson, csakhon pedig későn lesz hajlandó azokat követni Oroszország.

A téli estvék.

A téli estvékre egy fontos dolgot ajánlunk a lapok szives olvasóinak figyelmébe.

Hogy a tél az az időszak, midőn a szellemi önképzés reá és a gazda, azt már nálunk is mindenki tudja; de azt még kevesen, hogy a látogatások által mily tökélet lehet csinálni a téliből. Kis népeknek szellemi látókörük, eszmekörük is igen kicsiny.

A multkor egy boznyák földesur estélyén előfordult beszélgetések leírását olvastuk; mily végzetlenül naiv, és gyermekes volt az egész eszmekör ahhoz képest, minőt pl. egy angol földbirtokosnál összejöttül társaság estélyén végig élveztünk. Egy szörnyű dolog van nálunk divatban: az asszonyok a divatról, férfiak a kártyáról és politikáról beszélnek, többnyire egymással, ha összejönnek. Brrr! csak úgy vaczog a lelkünk, ha néha vidéken ez élettelen Szibériába lépünk.

Az emberi szellem olyan, mint az aczél és kova. — Egyedül hideg és merev, de ha összejöttük, forró szikrákat ad, melytől még a tapló is tüzet fog.

Ne feledjük ezt soha, — de kivált tél idején. Keressük az összejöveteleket, de ne azért, hogy a nyomorult lélekfutó kártya és politika képezze beszélgetésünk tárgyát. Azok, kik keveset utaztak a keveset olvasnak, sokszor bakot lönek, midőn magasabb eszmekörben forgó a beszéd; — de azért nem kell szégyenleni. Napoleon szerint a marschall botot minden közketónának a borjújában kellene hordani! a ki néha bakot lö is, ha magasra lö, még mindig jobban teszi mintha csak vakondokokra lödöz.

Rendkívül nagy érték rejlik egy országra nézve abban, ha társas összejöveteleikben a beszélgetés tárgyát az eszmék — és nem a betyár bravourok képezik. Miért lettek oly néppé az angolok? Azért, mert ott ritkán lehet csak egy 10 tagú társaságot

is együtt találni, melynek fele legalább is nem különböző világrészekből került volna össze. A társalgás ily társaságokban természetesen csak úgy ugrándozik Ázsiáról Afrikába s onnan Amerikába, míg — a mi társaságainkban legfeljebb egy megye területén szerzett tapasztalatok képezik az eszmecserék tárgyát.

A cigány kunyhó — s a Szent István torony!

A másik figyelemre méltó dolog az, mit egy amerikai lap ajánl olvasóinak. Menjenek a gazdák téiben meglátogatni egymás gazdaságát. „Nincs az a rossz gazdaság, — úgy mond — melyben sokat ne tanulhatnánk, ha az nem éppen a mi saját alkotásunk. Másoknál megláthatjuk a hibát, a mi saját gazdaságunkba nem tűnik fel, — mert az a miénk már t. i. a hiba s így nem újjak elöttünk, s nem figyelünk rá, akárhányszor elmegyünk is mellette. Ha pedig jó okos dolgokat látnak a más gazdaságaiban, már csak azért is megfigyeljük, mert jól esik, ha másnál gáncsolni valót találunk, s — emlékünken marad.”

Ha okosan felhasználjuk a telet a szellemi önképzés mellett a szellemi ériktkezésére: többet használ az egy jó májusi esőnél is, melyről pedig az ismeretes adoma szerint a gr. Károlyi gulyása azt mondta egykor Bécsben, hogy ez többet ér Magyarországon Bécs városánál is.

Napi hírek.

— Van e kolera Debreczenben? Szomorú, leverő híreket terjesztett ma városunkban a rozszakaratu, vagy gyermekes félelem. Azt beszéltek az emberek, hogy kitört a kolera, a valóságos ázsiái kolera Debreczenben. Egyszerre több kolera esetet is megtudtak nevezni, a gyöngye ideggyógyászok könnyen hívők remegve, kétségbeesve gondolták a retentő nyavajára, a borzasztó halálra. A budapestiek és szegediek sötét sorsát látták már káprázó szemek előtt a maga bizonyosságában lebogni. Miután jártunk a dolognak, hogy mennyiben valók a hírszótóshírek. Az egészről anyai igaz, hogy tegnapelőtt, hétfőn délelben a Csicsogó téri 2881. sz. háznál egy oszmaniának két gyermeke, egy négy éves fiúcska s egy 6 éves leány hirtelen rosszul lett, mindkettőt hányás és hasmenés vette elő, de görcsök nélkül. Uj háza a Károly kerületi orvost este 7 órakor hívták a beteghez. Az orvos úgy tanácsolta, hogy a kisfiu már akkor hideg volt, érzérese elállott. Este fél 10 órakor már meg volt halva. Másnap hajnali fél 4 órakor a leány is követte öccsét a halálba. A kerületi orvos jelentést téve a gyanus esetről a rendőr főkapitány-nak, ez azonnal a helyszínére küldötte dr. Sárváry Gyula tiszti főorvost és Beér Kálmán III. ker. alkapitányt; ezek a kerületi orvossal együtt a legszigorubb óvintézkedéseket foganatosították. A la-

gas padlózatát 5%-os karbolsavval fellecsolták; a betegek ágát, ruhaneműit, mindent mivel érintkeztek, megégették: az apát, anyát, egy 8 s egy 1 éves gyermeket gondosan elkülönítették; a lakást kénykövel kifüstöltették; az árnyékszékét erősen desinfectáltatták. A két hullát a koleras hullaszállító kocsin a járványkórházba vitették, hol azokat ma feboncozták. A boncozás eredménye az orvosokat azon határozott véleményre jogositotta fel, hogy a két gyermek részint meghülés, részint vasárnap délelben tulságos mértékben evett föttengeri következtében fellépett gyomor bélhurut: kolera miatt haltak meg. Az a feltevés, mintha itt ázsiái kolera merült volna fel, teljesen ki van zárva. A föttengeriből meg a libahasos kásából vasárnap délelben a család többi tagjai is ettek; de mértékeltetbe; ezeknek nem is lett semmi bajok. A háznál nem járt egyetlen egy oly egén sem, ki valamelyik infiziált városból került volna oda s viszont a család egyetlen tagja sem járt kolera által ragályozott városban. Nincs tehát semmi ok a félelemre csak óvakodni jó és ezt kell is cselekedni.

— A népkönyha első havi működéséről előterjesztettek a számadatok s valóban megelégt az eredmény, melyet ezen áldásos intézmény rövid, egyhavi fennállás után felmutatni képes: összesen 1596 egység lett egészséges jó ebédkosztal ellátva, ezek közül 186 díjmentesen; a havi bevétel adakozásokból 143 forint, ebédárakból 134 frt, 61 kr. összesen 277.61 krt tett ki, az összes havi kiadás 252.89 krt, és így december hóra pénztárkészlet 24.73 kr. s ezenkívül több mint egy hétre való élelmioik.

— A debr. jogszabály január 15-én lesz a „Bika” dísterében. A meghívók már szétküldettek. Belépti jegy személyenként 2 frt Páholy 4 frt. Páholyba lépőknek személyjeggyel is el kell látva lenniük. Jegyek előre válthatók Schwarz M. Beró és Zador Lajos urak üzletében s a bál estélyén a pénztárnál. Felülízetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak.

— Városi menetjegy iroda. A magyar királyi ál amvasutak Magyarország főbb városában folyó évi december 1-én, városi menetjegy irodákat nyit meg, s ilyen Debreczenben is állítván fel, annak vezetésével mint értesülünk Kutz Jakab ur, helybeli kereskedő, főpiacz, Megyeháza mellett, bizott meg, ki e tekintetben hajvil gositásokkal és menetjegyekkel az egész nap folyamán készséggel szolgálni fog. Mint haljuk, legközelebb a több vasutak is követendő e példát, mert ez által az utazó közönség bármely órában előre válthatja utazó jegyét, ugyanazon áron, mint mint a vasuti pénztáraknál és nem kénytelen sokszor órákig a pénztár előtt tolongani.

— A „hatal kereskedők bálja” rendező bizottságának kiküldöttei ma tisztelgettek Veresné Szatmáry Teréz ó nagyságánál, hogy felkérjék őt a bálanyait tiszt elvállalására. — Ó nagysága engedve a kérésnek készséggel elfogadta, s az ő ismert szeretetreméltóságával megígérte, hogy emár h o s s z u d ő t a nálunk nélkülözött bált kegyes pártfogásba veszi. —

E körülmény, hogy fiatal kereskedőink báljuk házi-aszonyának Veresné ó nagyságát a növegyet elnökölését sikerült megnyerni, már magában véve oly nyereség, mely által meg vagyunk győződve, hogy a bál sikere minden tekintetben fényesen biztosítva van s reményeljük hogy a jövő év január 22-ik bál városunk és megyénk elitejének találkozója lesz.

— Kincstár részére dohányt termelők figyelmébe. A m. kir. dohány jövedéki központi igazgatóság sz. kir. Debreczen város határára termelt dohányok bevételeit 11872/886 számú körrendelet értelmében folyó 1885 évi Deczem্বর hó 6-án kezdő megmely tart bezárólag 1887 évi febr hó 18-ig. mezfördőrség.

— Mozgósítás esetére a leginkább igénybevetett vasutakon a Katonai lapok híre szerint, katonai állású mozdonyvezetők is főgnak szükség esetén kiségitőkkel alkalmaztatni. E mozdonyvezetők részint a tartalékból főgnak vétetni s beosztásuknál tekintetbe fog vétetni az illetők korábbi praxisa, vonalismerete és az ország nyelvében való jártassága.

— Ami a hölgyeket érdekli. Persze a toiletté. Tehát ime egy Párisban is feltűnést keltő, rohamosan hódító lovalgóló toiletté: A bő lengyel nadrág helyét vas szürke trikó foglalja el. A fekete posztó szörme futja körül. A börmellény fölött szük férfi frack új hosszu szárnyakkal, mely szintén börmellényvel van díszítve. A cilindert megszünt; helyébe lépett a lengyel confederatka szintén prémmel körítve, mely lehetőleg a ruha színtét viselje. Ez utóbbiak pedig teljesen ugyanolyan színűnek kell lenni, min a lónak. Már most képzeljük el azt a gyönyörű látványt, mikor egy kifogástalan szürke, fehér amazontoillettben vágat egy lovat a havazás közepette!

— Az ártézi kut fúrásánál ma reggel már 70.86 méternyire értek. A mult hó 24-én az 57-ik méternél jártak. Azóta a következő rétegeket találtak. 57—63.56 méternél sárga agyag apró kődarabokkal; 63.56 méternél finom szemű tövény; 65.51-től 70.86 méterig sárga agyag.

— Kassai Farkas Dániel ezredes az itt székelő 80 honvéd dandár ideiglenes parancsnoka most költözött Debreczenbe s ma több helyen bemutatta magát.

— Hátralékos egyházi adók behajtása. A helybeli ev. ref. és ág. hitv. ev. egyházak előljárásán az egyházi adó — hátralékosok névsorát az egyházzal terjesztette a városi rendőrséghez, hogy az illető adóhátralékosoktól vég elhajtás mellett hajtsa be a tartozásokat.

— Knoll Pál Kefegyáros, tegnap november 30-án igen nagy számban közönség részvétele. Mellet kísérletet az örök nyugalom helyére múltán megérdemli, hogy emlékének pár sorot szenteljünk. A megfogadott 1863-ban telepedett le városunkban s alig több mint pár száz forint állott rendelkezésére, a mivel fizlet megkezdhetette s még is ily csekély alappal csak hamar képes volt lépést tartani a helybeli verseny társával. Voltak, kik szakértelmét, kitarító munkásságát, főleg pedig kifogástalan becsületességét felismerve, részint anyagi segélyben részesítették, azon czélból hogy a kőfény iparhoz szükséges nyers anyagot elő helyről és kellő mennyiségben be szerezhesse, részint pedig gyártmányainak megismertetését és értékesítését elő mozdították, s így fokozatosan ha-

ladd előre, annyira nem csupán a hely országi és külföldi ni. Az utóbi évekk foglalkoztatott gyorsu leányokat t jakat tüzött ki m szinte foglalkoztat fegyház rabjait. szigoru volt, de se kölesi maga visel vasárnapokon a látta el. A bécsi pesti országos kiállítás t. Vagyoni van a mezőgazdasá mirtó tevékenység birta teljesen a m a legjobb érzelmű leg főbb érdeme v fekött ipart az au nyel szemben nagy. Bár sokan lennének részben példáját k

— A népkönyh adjakozások rikaé egy ől fa; S dermann Edéné 5 özv. Falk T. Anta 5 frt Kellner Dávid gyár igazgatósága génynek adandó in

— Biharmeg selők választása Nagy Váradon. Az vü párt győzött, m hol a függetlenség Megválasztottak Ritók Zsigmond, M dr. Sipos Árpád, dr. Ferencz, dr. Konrád ozián Károly dr. Emil, Stark A. Az Ujvároson: R. Laszky Armin, M. Ervin. Vidovits B. Lujos, dr. Bodor E. Jella, dr. Gulya, Kunzel. Velence-V. Radnik Józ ef, Sz man József, R. isma Ulman Izidor, L. Löblé Henrik, R. A l l i q u o n d realiskolai tanár 3 a s i r n á l E n d r ő s i B a

— Szerepen o nek javára közlebe tartottak. — V a s i g o s v á s á r t a r t á s a e g o s v á s á r m i n d e n k é n t a r t a t t k. S z é k a g r. Stubenberg J. g r z a l m o l f e d é l z e t e t ö n é r k e z t t s e g é l y g y o b b s z e r e n s e t l e n

— Mi lett Mő ség? legközelebbi ad a tiszta-észari pü j á d s o t t S c h a r f M ő r s m i n t f i s z a b a d a l t v a n a l k a m a z v a n e v ű m e s t e r e n é l. v a n. S c h a r f M ő r i z s k i B u d a p e s t e n a c i k

— Battenberg fejedelméről Damas irják: A hercegről birt közölnék. Így a ban a következőké

írói tisztelt díj dacára (Dumas minden sorért egy frankot kapott s a sor gyakran csak pár betűből, például „Igen” vagy „Nem” szavakból állt.) Dumas legkevésbé sem élt kedvező, vagy rendezett anyagi viszonyok között. A „Siécle” kiadóhivatalában külön ember volt alkalmazva, kinek nem volt egyéb teendője, csak az, hogy kezelje Dumas peres ügyeit. Voltak napok, midőn e szegény ember nem tudta, mitévő legyen a sok idérzés sel, zálogolási és lefoglalási végzésel s ilyen kor kétségbeesve fölkiáltott:

— Ha a „Siécle” továbbra is közli Dumas ur műveit, beadom lemondásomat és megyek világgá!

Akkor történt ez, midőn Páris írói körében egymástól azt kérdezték az emberek: Ki is írta Dumas legújabb regényét? Dumas tudvalevőleg több munkatársal rendelkezett s azzal gyanúsították, hogy neve alatt oly műveket tesz közzé, melyeknek egy lapját sem ő írta, sőt nem is olvasta. A „Siécle” már csak arra ügyelt, hogy Dumasnak sajátkezü írása kerüjön a nyomdába; az idegen kéziratokat kiméletlenül visszautasította. Egyideig használt ugyan ez intézkedés, de akkor megtudták, hogy Dumas titkárt fogadott ki a családiaság híven tudja utánozni főnöke kézírását. A „Siécle” és Dumas között erre szakadás állt be, de neosokára ismét kibékültek a „nagy, jó, kövér gyerekkel.”

Gautier Theophil azt mondta egy ízben Ba. zacról, hogy „ha ez valahol telt pénztárt puhatol ki, azonnal eléje ül, mint macska a lyuk elé, melybe egeret látott surranni.” — A „Siécle” pénztára akórón rohamosan ürtül ki s a „nagy psychologus mind ezekből lérszükbe köröket vont köréje. Balzac gyakran látogatott el a „Siécle” hivatalába, hol a szedőremélyzet valóságos rémek ismerte. A szedők reszkettek, valahányszor belépní látták őt, felgyürt nadrág

gal, rövid, szük, fekete felő tövel, vörhenyes gyapot nyakkendővel és nagy bottal kezében. Balzac regényeinél az egész szedést kétszer háromszor is egészen meg kellett változtatni a szerző folytonos javításai folytán. Jól lehet Balzac maga viselte a szedés változtatásának költségét, a szedők még is úgy féltek tőle, mint a kezelő hivatalnok Dumas Sándortól.

Balzac szégyenes külsejével ellentétben igen fényes lépéssel bírt Sue Jenő, kinek regényei akkortájt szintén a „Siécle” ben láttak először napvilágot. Sue nem értett a gazdálkodáshoz, miért is valóságos gondnokság alá vette két jó barátja Igen költséges kedvtelése voltak s ezek kétségbe ejtették barátait. Egyikük könyves szemekkel panasolta, hogy Sue ötezer frankért ezüst asztaldísz vásárolt; Sue maga készítette hozzá a rajtot, s titokban rendelte meg az asztaldísz, barátainak tudta nélkül. 1848 után Sue kénytelen volt elhagyni Franciaországot és Savoyába ment; még dolgozott ugyan, de busan és csüggedten. Kiváló tehetsége dacára elfordult tőle a közönség kegye.

Ponson du Terrail, az ismert regényíró a világ legnagyobb regényének: a „Rocambol” nek írója, családias gyorsasággal tudott írni. Egy ízben egy szerkesztőségűl tett látogatást, hol egy hirlapíró épen a napi tarca javításával volt elfoglalva. Ponson vele szemben foglalt helyet és beszélgetésbe ereszkedett vele. E pillanatban egy másik lapnak, mely ugyanabban a házban nyomtatott, főszerzője jött be lélekszakadva, — Szabad kéremi vicomte úrtól a kézi ratot? Régóta várunk már reá.

— Kéziratot? — kérde Ponson. — Nem irtam én ma egy b-tűlt eom. Különben még saját-lelem s ius most arról mit is írjak volnaxép regényem legközelebbi fejezetében.

— Eszerint nem kapjuk ma a folytatást vicomte ur?

— Várjon csak, segítünk a dolgon. Kérek papírt és tollat.

Azzal egy asztalhoz ült és szorgalmasan hozzá látott az íráshoz, anélkül azonban, hogy collegájával abban hagyta volna a tárgyalást. Ezt bántotta a kíváncsiság, mikép fog Ponson a zavarból menekülni és folytatta a tarca czikk javítását. Midőn bevégezte távozni készült.

— Várjon egy pillanatil, — mondá Ponson, — együtt megyünk.

— Hogyan? És a regény fejezete? — Azonnal készen lesz. Még csak egy szót írok hozzá s aláírom neve et.

Ugyanannyi idő alatt, mely a hirlapíró kijavította a kiszedett tarca czikket, Ponson egy egész regényfejezetet írt meg.

Ponson du Terrail szerfölt sok munkája által több pénzt szerzett élete végső éveiben, mint Jules Janic. Csakhogy az irodalomban nem azé az íróé a legnagyobb érdem a ki a legtöbb pénzt keresi és a legjövödelmezőbb művek sokszor az író leggyöngébb művei.

Ponson szintén azokhoz tartozott, kik ott szedik a jót, a hol épen találják. Pláginait küönben a legnagyobb őszinteséggel és szeresztreméltóséggel követte el és előre tudatta az illetőkkel, hiktől egy eszmét elidegeníteni szándékozott.

— At fogom dolgozni önnek egy regényét, — szokta ilyenkor mondani.

Ha az illető szabadkozott, Ponson nyugodtan felelé:

— Megtehetném anélkül is, hogy előre értesíteném ön a dologról. A közönség nem veszi észre s ön maga is alig ha jönne reá. Ha valamely regény sikert ért el, Ponson azonnal hatalmába kerítette az eszmét és a cselekvés folyamát. Csupán anyai módosítást tett, hogy a hol az első szerző egy

aggastyánt szerepeltetett, Ponson gyermeket állított annak helyére; vagy pedig nagyvilági hölgygő változtatta az első szerző apóca alakját, Akitó tehetségével Ponson oly sikeresen tudott bánni, hogy ilyen-mű műveivel sokszor nagyobb sikerre tett szert, mint az eredeti regény szerzője. Ettől eltekintve, Ponson saját szellemi termékeivel táplálkozott. Dumas Sárdorhoz hasonlóan ő is föl és alá járt az egész romantikus létrán: teugér és hegység, bányá és pinoze, vihar és vizáradás, város és fulu, nemes és durva szenvedély, zárda és boudoir, kastély és kocsmá, — mindenről érdekes dolgokat tudott írni. Olykor, ha valamely jelenet jobban lekötötte érdeklődését, valóságos kedvteléssel foglalkozott vele, ha nem is állt összefüggésben az a cselekmény menetével. Egy napon egyik író társával találkozávan az utcán, így szölt hozzá:

— Ép most ötlött eszembe egy kitünő történet.

— Nem volna szives azt velem közölni?

— Hallja csak. Egy rejtélyes külsejű, de rokonszenves arcu fiatal ember érkezik Indiából Párisba. Leszállva a vonatról, kocsi alá s örült sebességgel egy félreeső külváros egyik utcájába hajtat. Az utca végén egy „A bolygó zaidóhoz” címzett ócska, roskatag ház áll, mely már évek óta lakatlanak tartott. A ház udvarát magas kőfal veszi körül s reneteg gyom veri föl. Az udvar közepén mely kut áll s ennek nyílását szintén korhadat tő fedí. A ház elé érve, az idegen gazdagon megajándékozta s azután elbocsátja a kocsiát. A kocsi elrobog. Az idegen a házhoz lép és különös módon mogkopogtatja a kaput. A kapu borzalmas nyirkossággal fel táru s az utas homályos sikátorba lép, hol siri osend veszi körül. A kapu bezárul utána anélkül, hogy valahol emberi lény mutatkozott. A jövevény minden csodálkozás nélkül

Vége

kedőink bájkuk
nagyaságát a
gyermei, már
ely által meg
sikere miu-
sitva van s
y j a n u á r
énk elitéjének

hányt terme-
hány jövede-
ir Debreczen
yok bevételét
yok értelmében
án kezdi meg-
ebr hó 18 ig.

ai leginká b
ai lapok hire
nyvevotók is
ökként alkál-
tartu-
aknál tekin-
ábbi praxisa,
relvében való

ekli. Persze
ban is fal-
lovagló toil-
é: vas szürke
kamálival, a
sötét szörme
szük férfi
y szintén bő
y megszünt;
rakas szintén
ruha szinét
en ugyanoly
k. Már most
ányt, mikor
mazontollett-
közepette!
ma reggel
ult hó 24 én
a következő
ternél sárga
6 méterén
86 méterig

ezredes az
gleneas pa-
senbe s ma

ök behajt-
tv. ev. egy-
hátra-
rjesztette a
adóbát-
ajtsa be a

tegnap no-
nság rész-
nyugalom
emlékének
ogult 1863-
több mint
e, a mivel
y csekély
volt lé-
y társával.
munkásá-
illetességét
ben része-
s iparhoz
ól és kellő
zent pedig
értékosi-
atosan ha-

gyermeket
nagyvilági
apóza
oly sike-
műveivel
miut az
tekinve,
táplálko-
is föl és
teger
s viz-
va szen-
s kocma,
ott irni.
lekötötte
el foglal-
gésben az
on egyik
y szólt

y kitünő
elem kö-
külsőjü,
r érkezik
ról, ko-
reessó kül-
ntoza vé-
tt ócska,
lakatlan-
fal veszi
ar közé-
tén kor-
idogen
bocsátja
a ház-
ogtatja a
ssal fel-
lép, lol
ai utána
utakoz-
s nélkül

ladt elő e, annyira hogy már a 70-es években
nem csupán a helybeli, hanem a fővárosi, cseh-
országi és külföldi versenytársak is voltak legyő-
ni. Az utóbbi években rendszeren 110-120 munkást
foglalkoztatott gyárában, ezek között szegény-
sorsú leányokat tanított be, kiknek ösztöndi-
jakat tűzött ki munkálataikhoz képest, úgy
szinte foglalkoztatta és díjazta a katonai
fegyver volt, de soha sem igazságtalan; jó er-
kölosi maga viselőtt tanítványait gyakran
vasárnapokon a színház látogatására pénzzel
látta el. A bécsi székesfehérvári és buda-
pesti országos kiállításokon érmekekkel lett ki-
tüntetve. Vagyoniilag mindinkább gyarapod-
ván a mozogadást tényleg is elismerés-
mértó tevékenységét tanúsított — Noha nem
birta teljesen a magyar nyelvet, egyikévé váll
a legjobb érzelmu magyar hazafiaknak. Egyik
leg főbb érdeme volt, hogy hazánkban a ke-
fekötő ipart az ausztriai és külföldi verseny-
nyel szemben nagy mérvben elő mozdította.
Bár sokan lennének iparosaink szövege, kik e
részben példáját követnék. Többen.

— A népkönyha javára a következő
újabb adakozások folytak be: Berger Hen-
riknek 50 ft; Steinfeld Antal 5 ft, Bied-
ermann Ede 5 ft, Preizer Salamon 5 ft,
özv. Falk T. Antalné 2 ft Götl Nándorné
5 ft Kellner Dávidné 5 ft. Légsze-
gyár igazgatósága 8 ft és 2 frtot 20 sze-
génynek adandó ingyen ebédért.

— Bihar megyei hírek. Városi képvé-
selők választása vasárnap tartott meg
Nagy Váradon. Az egész vonalon a szabad-
vá párt győzött, még azon városrészen is,
hol a függetlenségi párt túlsúlyban van.
Megválasztottak Olasziban: Hlatky Endre,
Ritók Zsigmond, M. zey Mihály, Frankó Endre,
dr. Sipos Árpád, dr. Személyi Kálmán, Knapp
Ferencz, dr. Konrad Márk, Komlósy Pál, Ka-
ozian Károly dr. Molnár Imre, Boros
Emil, Stark Gyula, Radl Odón
Az Újvárosban: Rimler Károly, Déry János,
Laszky Armin, Márkus Miklós, br. Roszner
Ervin. Vidovits Bonaventura, dr. horastein
Lajos, dr. Bodor Károly, Hering Sándor, Hu-
zella Gyula, Kunz Gusztáv, Walasek Ven-
czel. Velenze-Váralja-Csi lagyaroson: dr.
Rednik Józ ef, Smetka György, dr. Kál-
mán József, Rismann Mór, Steinfeld Lajos,
Ullman Izidor, Schlésinger Mór,
Löblé Henrik, Róz Ignác, Fűchel Emanuel.

— Alliquander Adam nagyváradi fő-
reáliskolai tanár 32 éves korában meghalt,
a sírnál Endrődi Sándor tartott szép beszédet.
— Szerepen olvasó kör alakult, mely-
nek javára közelebb sikerült táncvizigalmat
tartottak. — Vaskohna k évante 6 orszá-
gos vásár tartása engedélyeztetett. Az orszá-
gos vásár minden második hónap első pénte-
kén tartatik. Székelyhídon f. hó 22-én
a gr. Stubenberg József tulajdonát képező
gőzmalom felélete kigyuladt s csak a rögt-
ön érkezett segélynek köszönhető, hogy na-
gyobb szerencsétlenség nem történt.

— Mi lett Möriczből? Az „Egyenlő-
ség” legközelebbi száma ily czim alatt hird-
ad a tiszta eszlári pörben oly nagy szerepe:
jatszott Scharf Möriczről. Ez most 19 éves,
s mint felszabadult gyámintésizelő segéd
van alkalmazva Amst-rdamban, D-utsch
nevű mesteréél. Havoakint 40 frt fizetés
van. Scharf Möricz folyton levelez apjával,
ki Budapesten a czépeszmesterséget üzi.

— Battenberg Sándorról, Bulgária ex-
fejedelméről Darmstadtból a következőket
írják: A hercegről mostanában sok kóholt
hírt közölnek. Így a Standard egy táviratá-
ban a következőket mondja: „A herceg

igen ideges és álmatlanságban szenved; szá-
kálá szürküllni kezd és csak azért megy vadász-
tokra, hogy megnyugtassa idegeit. Egészségére
való tekintetből újságot is csak ritkán olvas.”
A kinek alkalmá volt a herceg erős hatal-
mas alakját az utolsó időben látni, az ezen
a híren csak mosolyoghat. Igaz ugyan, hogy
a herceg az augusztusi események alatt
testileg, lelkiileg, sokat szenvedett, és hogy
idegei tul voltak feszítve, de szülői házában
régii hazájában a hol mindenki szereti, tiszteli
ismét helyreállt egészsége. Hogy vadászato-
kon részt vesz, az természetes, hiszen mint
atyja és fivére, ő is szenvedélyes vadász.
A vadászat képezi fő szórakozását, mert a
herceg még most is sokat dolgozik és tanul.
Hogy az újságolvasást nem hanyagolja el,
bizonyítja az, hogy egy látogatója a multkor
írásztalan egész rakás hírlapot látott. A
herceg tehát figyelemmel kíséri az esemé-
nyek menését, ha mindjárt nem is bocsátko-
zik politikai beszélgetésbe. A rokonszen-
v, melylyel Németországban fogadták, igen jól
tett rá és különösen megörvendeztette az a
szívélyes fogadtatás, melyben egykori tisz-
társai részesítették.

— Dalestély H.-Szobozlón. Főyó hó
25-én tartotta meg — a h.-szobozslói jótékony
társulat táncszaló összekötött dalestélyét.
A siker, melyet a humoros főjegyző, Szívós
Géza a felolvasással aratott, páratlanak
mondható. A műkedvelői énekkarok előad-
sai, úgy szintén Bihar tanár és Körner
Béla szavatai dicserétt érdemeltek és köz-
tetszésben részesültek. Hogy az estély anyá-
gilag nem sikerült, annak az indolens ifju-
ság oka. A megjelent vendégek azonban ki-
tünően mulattak, táncoltak is eleget. A meg-
jelentek közül tudósítónk felamliti: Dr.
Hestényiné, dr. Simoné, Adler Farkasné,
Foghthúy Jánosné, Ráth Lajosné, dr. Mala-
tinszki Józsefné, Hetey Ignác, Ador Sam-
muné, Tókéss Zsigmondné, Czegléd Antalné
urnöket; továbbá Soltész Erzsike k. a. Grosz
Emma k. a. Chegelly Zuzsika k. a. Ráth
Gizella k. a. és a Fekete nővéreket. A négy-
let elnöke: Szívós Gézáné.

— Kamarai zene-estély. Mint már
lapunk egyik mult heti számában jelezük, a
Hubay — Herzfeld — Eldering
— Popper urakból álló kitünő vonós né-
gyes társaság e hó közepén ide érkezik hogy
a kamarai zenét a tükely legmagasabb fokán
egy estén nekünk is bemutatásák. Volt alkalmunk
látni a felette érdekes műsort, melyet
legközelebb közölni is fogunk, ezutal csak
azt tudatjuk, hogy a vonós négyesen kívül a
hegedű és gordonka külön darabokkal is van
képvisele s így alkalmunk nyilik Hubay és
Popper urak, a budapesti zeneakadémia ta-
nára előadó művésztében is gyönyörködni.
— E hangversenyre pár nap mulva már be-
lépti j-ygek is kaphatók lesznek ifj. Csáthy
Károly urnál, ki azokra előjegyzéseket már
holnap elfogad.

— B. Újvárosban, f. hó 11 dikén lesz
az orvosi állomás betöltése; Sámszonban pe-
dig f. hó 7-dikén választják a községi másod-
jegyzőt. Mindkét állomásra számos pályázó
jelentkezett.

— III. Napoleon gunyveve. A szaló-
nok csak úgy ismerték a Badinguet gunyve-
vet, mint a legalsóbbrendű csapszékék láto-
gatói, s tudták, hogy kit kell alatta érteni,
tudniillik a francoziák császárát, III. Napole-
ont. A gunyvév tudomására jutott az udvar-
nak is s határozottan eliltották a gunyvév
használatát a sajtóban és a színpadon, sőt
épen miatta nem engedték másodszor színré
kerülni a Palais-Royalban a „Ma-
dame Camus et sa demoiselle” című darabot.
A gunyvév keletkezését különféleképp magya-
rázták. Az egyik magyarázat-mód az volt,
hogy Badinguetnek hívták azt a kömvést,
ki átadta ruháját Napoleonnak Hamban s
így elősegítette szökését. E magyarázat mód
bár a legertettebb, téves, Hamban, abban
az időben egyáltalán nem volt Badinguet
nevű ember, nemhogy kömvés; viszont bi-
zonyos, hogy az áruhákát Conneau szerezte
be a szökevénynek. Más magyarázat szerint,
a mi szintén el volt terjedve, Badinguetnek
szét a katonát hívták, — ki a herceget
Cottuyelliere irányzott lő-
vést 1840. aug. 5-én Boulogneban felfogta.
A megsebesült katonát Napoleon nyugdíjjal
látta el; a katonát azonban, mint be van bi-
zonyítva, G-offroya és nem Badinguetnek
hívták. Van hát egy harmadik magyarázat-
mód is. Allitóltag valamelyik pipagyáros a
herceg fejéhez hasonlító cseréppipákat gyár-
tott és vitt a piaázra, a pipákra saját nevét,
Badinguet- véste be. E véletlen találkozás
adta volna az alkalmat, hogy Napóleont Badi-
nguet-nak nevérték el. Ez a leggyaralóbb
magyarázati mód. Legvalóbbisznübbnek tet-
szik az a felvétel, hogy a Badinguet guny-
vevet Napoleon és Eugénia házassága alkal-
mából a Charivariban Gavarni szerezte 1849.
jany. 29-én a Charivariban egy kép jelent meg,
mely egy készített csontrázat ábrázolt. A
képet így magyarázta egy orvostanuló társa-
nak: Látod, ez itt Eugénia, Badinguet ké-
szítetette ki 36 frankért.

— A képzelt szerelmes. A párisi tör-
vénszék a napokban furcsa ítéletet hozott
egy válopörben. A Delbourg házaapár köl-
csönösen válopért indított egymás ellen. Dr.
Delbourg pörét arra alapította, hogy neje el-
hagyta őt, miután oly egyéuséggel, kit nem
ismert benső levelezést kezdett és arra szánta
magát, hogy az említett egyéuséget követni
fogja. A dolokban az a furcsa, hogy az említett
egyéuségek csak a képzeletben léteztek, és hogy

zónság részéről történt, mely szépen megtöl-
tötte a házat. A mint a színpadon megjelent
hatalmas éljenzés és tapsvihar fogadta, mi-
alatt a zsinór padláról két szép koszorut
bocsátottak lábai elé. — Az ovatói lecsila-
pult után, — mely különben ének részei
után újra, meg újra nyilvánult, tovább folyt
az előadás, melynek sikerét leginkább Valen-
tin és Halma y n é mozdították elő. Az
előadásnak különben a szereposztásban is
volt érdekessége. Ottokárt Hada y énekelte
szépen, Carnerot Hegyesi adta, itt-ott
meglepi sikerrel. Szerepe annyiban volt há-
ladatlan, hogy már ez alakban Rónas z é k i
k i v e l szeret a közönség mulatni. A fiatal
színész azért nem vallott kudarcot, sőt a
közönséget is megnevettette néha, s a kritika
rokonszenvét is kivívta. Rónas z é k i pe-
dig, a mulatságok, nevelítő Carnero, felesé-
pott Zsupának.

Azt már máskor is megjegyeztük, hogy
Rónaszéki bármily szerepben tapsokkal fo-
gadatik a közönség részéről. Azzal fogad-
ták az este is; de jobb Carnerónak, mint Zsu-
pának. Ez nem az ő szerep köre. Kiváló
dicserétt érdemel a kar, mely összevágó
énekek nyújtott élvezetet.

Ma Vörösmarthy Mihály emlékeztetése
„M a r ó t b á n” kerül színré. (L.)

Az előre megállapított műsoron vál-
toztatást kellett tenni a konzortium öös
bizottságának a miatt, mert a megrendelt
„Dezentor” népszimű még mindig nem kül-
detett meg Budapestről. E helyett 4-dikén,
szombaton egy Sh'esperi darab, a tündé-
ries, Szent István éji álom, 5-dikén, vasárnap
pedig Szilgietei régi jó népsziműve a „Szö-
kött katona” adatik. Kedden ismét jutalom-
játék lesz, a társulat kedves naifés szendő mű-
vészeje Békési Rózi k. a. javára, ki azonban
még nem állapodott meg abban, hogy melyik
darabot válassza. Szerdán, S-án a Varazfátyol
adatik. A mai nap azzal a nevezetességgel
bir a társulatra nézve, hogy e színidényben
ma volt először a színpadi folyosó féske-
táblájára ki írva: „D. e. 10 órakor gáski fi-
zetés az egész személyzet részére.” Képzelt-
hetni mily végtelen örömet keltett az illető,
körökben ez az eddig szokatlan pontosság
az rendkívüli esemény.

A „Virtus” naptárból.

Közlünk a kitünő humoru naptárból né-
hány részletet mutatvány gyanánt:
Szám t a n :
Tanító: Mennyi 18+4?
Diák: Fucs!

S z a v á n a k á l l .
Bukovay: Ebben a hónapban, kedves
Finkelházy ur nem fizetbetelek.
Finkelházy: Eztet mandta már a mult
hunapban is Bukovay ör!
Bukovay: Tán nem váltottam be a sza-
vamot?

V a l l o m á s .
— Te, a Linda énekesnő esküvője előtt
mindent meggyónt a férjének.
— Mekkora bátorság és . . . emlékező
tehetség!

V a s u t o n .
Kohn Mór (a szomszédjához): Bocsá-
nat! . . . nem a Vághely István kegyed
Kenderesről?
Utas: Nemmm!
Koha Mór: Mindjárt gondoltam, mert
egy sőppet se hasonlodja magát hozzá!

A p a i t a n á c s :
Möriczék, ha fogsz mogadát megbáza-
sodni, vegyél mogodnak oljan feleség, a mi
oljan gazdag, hogy elvenéd akkor is, ha
volna sonya — és a ki oljan szép, hojd
elvenéd, ha volna szegénygy is!

K o z m a f ő ü g y é s z b ő r t ö n l á t o g a t á s o n .
Főügyész: (egy rabhoz) Mi hozta ide
magát a börtönbe János?
Fegyenc: A tüszentés.
Főügyész: A tüszentés?
Fegyenc: Igenis az, felköltöttem vele
azt az urat, a kihez az ablakon másztam be;
akkor letartóztattak.

S z i n h á z .
Valentin Lajos jutalomjátéka. Ő
volt titkára Nagy Vinczenek, s már akkor is
birta a társulat tagjainak bizalmát és rokonszen-
vét. Most, hogy a consorcium megalakult
a bizalom ujra felé fordult, s kartársai meg-
kínálták a titkári állomással, mely terhes
hivatalt elfogadta s azóta minden erejét igye-
kezetét, a consorcium felvirágztatására for-
ditja. Mint művész, s mint ember egyaránt
kivívta a rokonszenvét. E rokonszenv teg-
nap jutalomjátéka alkalmával kétféleképpen
nyilvánult. Előadás előtt a színészek össze-
gyűltek öltözőjében, s ott V e d r e s Gyula
tolmácsolta rövid, magható szavakban a tag-
társak érzelmeit, miáltal a társulat nevében di-
szes ezüst tintatartót, tollat adott át. Vedress
megemlékezett a mult napok válságos, szo-
mor óráiról, s Valentint azon bátrak közé
sorozta, ki megrendíten szorgalommal fára-
dozott a zavarokból kisegíteni a már, már
elcsúsgedőket. Szavát valamint az ünépelet
válaszát lelkes éljenzés követte.
A rokonszenv másik nyilvánulása a kö-

Terményárak a debreczeni piacon.

Debreczen, 1886. nov. 26 án.

Egy m. mázsa	felső, közép, alsó.
Buza	7.60 7.40 7.20
Kétszeres	6.40 6.30 6.20
Rozs	5.50 5.40 5.30
Arpa	5.20 5.10 5.00
Zab	5.30 5.20 5.10
Tengeri	4.20 4.10 4.00
Köles	4.50 4.25 4.00
Burgonya 1 zsák Ó	80
100 kl. szalonna	40.00 30.80 35.00
100 kl. háj.	40.00 39.00 38.00

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

Holnap, csütörtökön, 1886. december 2-án:

Koldus diák.

Operette.

Felelős szerkesztő és kiadó laputalajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Előnyös kereset.

Minden rangu állandó személyek, kik a tör-
vény által megengedett állam- és
magán-sorsjegyek részletfizetés melletti
előadásával (az 1883. évi XXXI. törv. cz.
szerint) foglalkozni chajtanak, igen előnyös
feltételek mellett mindenhol felvétetnek.
Némi szorgalom esetében tökéletes kockáz-
tatás (risiko) nélkül 1 havonta 100 egész
300 frt. könnyen kereshető.

Ajánlatok a jelen foglalkozás megnevezésével
intézendők a
fővárosi váltóéjlet-társaság
Adler és társához Budapestben.

Járványos betegségeknél
a legjobb ajánlat egészségi ital

MATTONI-FÉLE
GLESSHÜBLER
legújabb édesvíz
SAVANYU-KŰT
legjobb asztali- és üdítő ital,
kitünő hatásának bizonyult köhögésnél,
gégebajoknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

TÓTH FERENCZ.

Tisztelettel van szerencsém a nagy-
érdemű közönséget értesíteni arról, hogy

czipő üzletemet

a kor igényeihez képest rendeztem be.

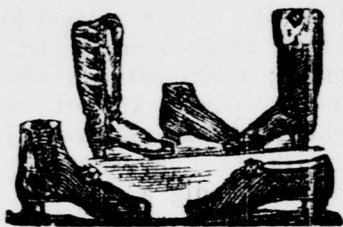
Egy zeresmint tudatom, hogy a raktáromon lévő gyári czipő
árakat teljesen leszállított árban a t. közönség rendelkezé-
sére bocsátom, minthogy üzletemet ezentul csakis saját műhelyem-
ben készített árukkal rendezem be.

Ugyis intén a megrendeléseket 24 óra alatt a legfi-
nomabb anyagból a legjobb munkával ellátva képes vagyok
kiszolgáltatni.

Becsés pártfogásokat kérve:

tejes tisztelettel
TÓTH FERENCZ
férfi és női lábbeli készítő.

Férfi és női lábbeli raktár Debreczenben Piacz, Tisza-ház.

2780 és 2785. szám.
1886. tk.

**Együttes árverési hirdetm.
kivonat.**

A szoboszlói kir. járásbírótság mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy
Szász Julianna és Kaba község végre-
hajtónak Kovács Lajos végrehajtást
szenvadó elleni 60 frt illetőleg 136 frt
tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehaj-
tási ügyében a debreczeni kir. törvény-
szék (a szoboszlói kir. járásbírótság) terü-
letén lévő, Kabán fekvő, a kabai 511.
számu telekkönyvben A. I. 1. 6. 7. 14.
15. alatt foglalt ház, udvar és szántó-
föld-kre 1131 frt, ugyanezen tjkvben A
+ 1 alatt foglalt szőlőre 16 frt, és a
kabai 3531 sz. tkvben A. I. 1—3 alatt
fogalt szántóföldekre 559 frtban ezennel
megalapított kikiáltási árban elrendel-
ték és hogy a fentebb megjelölt ingatlano-
k az 1886. december 3-ik napján d. e.

10 órakor a Kaba község házánál meg-
tartandó nyilvános árverésen a meg-
állapított kikiáltási áron alól is eladatni
fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az
ingatlanok becsírának 10%-át vagy is 87 f.
készpénzben vagy az 1881-ik LX t. cz.
42 §-ában jelzett árfolyammal számított, és
az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a.
kelt igazság ügy miniszter rendelet 8.
§-ában kijelölt óvadóképes érték papír-
ban a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. LX t. cz 170 §-a értelmében
a bánatpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított szabályszerű el-
ismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szoboszló, 1886. évi szept. 8-ik
napján.

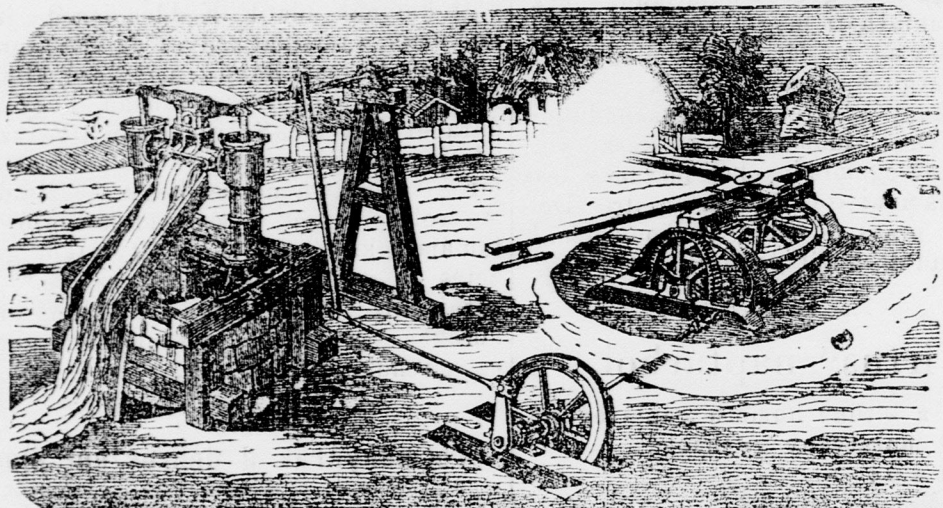
A szoboszlói kir. járásbírótság mint
telekkönyvi hatóság.

Lengyel,
kir. albró.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerkegyára, harang, és ércöntödéje,
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

kutakban és mindennemű szivattyukban.

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, ölbirtokosok és magánzók részére, modern
technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

GÖZ és MAGÁN FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes ürszék

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldenek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECZHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállításra.

Községi és gyámi rovatos ívek hivatalos nyomtatványok

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok,

báli meghívók, névjegyek füzetek és könyvek

a legjutányosabb árákon állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Szerkesztőség és
S. Schényi-utca SIMON
kereskedésére

HIRDETÉS

előzetési pénzek és a k
valamint a lap sze
minden közzel emény

Bármentelen levelek o
fogadtatni

XIII. évf.

**Tisza Kálmán
delegáció**

A „Pester O
magyar delegáció
ügyekre nézve má
tendő, tevékenység
nyitotta, hogy a
befolyása me
sül a külpolitika t
annál inkább eme
monarchia tekintél

Ez-n delegáció
különösebb örvende
narchia mindk
mentjeinek alkotma
létező összhang.
albizottságának je
tetben megfelel a
politikánk irányát
tárazza és a köz
tartózkodást lehet
békeszerető politik
ságes, mely polit
szereződése k
és ama programm
nok y Gusztáv kü
értőleg Tisza Kálm
ten megvalósítani.

Tisza Kálmán
csak a szabadelvű
Magyarország köz
és az egész magya
vényesen hivatolt t

Tisza Kálmán
grótot az osztrák-m
létrehozatalában és
legerélyesebben t
mindkét szövetsége
mán nélkülözhetlen
sítését előmozdítani
terége alatt soha
már mint az ellenz
magyar alkotmány
képviselte azon prog
beszédében kifejtett

A „Debreczeni

A zöld

Elb

Irta: VÉR

(Fo

Hát eszerint t

Bénié lett volna itt.

— Nem tagado

Ferencz bátyánk.

— Remélem, az

bátyámnak, hogy a B

jogait.

Nem értelek eoa

pán Ferencz bátyánk.

— Pedig gondol

szélek, — szólt Méhe

fizessen. Itt az obligá

Meglóbálta az i

valami zászlót, aztán m

gyönyörűséggel elkezd

Szerettem volna

ezer darabra tépni az

de hiába lett volna, l

dolog, hogy ez a su

íg fel sem merte vol

Juliskára, most nem kö

mei közzül a zsákmány

Bodó Ferencz ped

megmeredten, sápadt

— Szőljon hát b

Reám nézett vérb

egy hang kevés, anny

A többiek mormog

Ne kötekedjem, a kár

adósság.

— Az az, becsüle

mogta Bodó Ferencz.

Senkisésem szólt be

tott a gazda és ittak.

Már kiviradt; a